Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEJ ADVOKÁTKY
ELEANOR SHARPSTON
prednesené 17. septembra 2019 [1]

**Vec C-489/19 PPU**

**NJ (Prokuratúra Viedeň)**
**Trestné konanie**
**za účasti:**
**Generalstaatsanwaltschaft Berlin**

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Kammergericht Berlin (Vyšší krajinský súd Berlín, Nemecko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Naliehavé prejudiciálne konanie – Policajná a súdna spolupráca v trestných veciach – Európsky zatykač – Rámcové rozhodnutie 2002/584/SVV – Článok 6 ods. 1 – Súdny orgán vydávajúci zatykač – Nezávislosť prokuratúry od výkonnej moci – Kritériá posúdenia – Európsky zatykač vydaný prokurátorom a po úplnom preskúmaní schválený súdom pred jeho vykonaním“

1. V rozsudku OG a PI [2], vyhlásenom veľkou komorou, Súdny dvor rozhodol, že pojem „súdny orgán vydávajúci zatykač“, uvedený v článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584/SVV [3], sa má vykladať v tom zmysle, že sa nevzťahuje na prokuratúru členského štátu, ktorá je pri prijímaní rozhodnutia o vydaní európskeho zatykača vystavená riziku, že bude podliehať individuálnym usmerneniam alebo pokynom zo strany výkonnej moci. Vo svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania sa Kammergericht Berlin (Vyšší krajinský súd Berlín, Nemecko), na ktorý bola podaná žiadosť rakúskych orgánov o odovzdanie, pýta Súdneho dvora na uplatňovanie tejto požiadavky nezávislosti a na kritériá posúdenia, ktoré treba zohľadniť v prejednávanej veci, v ktorej ide o európsky zatykač vydaný prokuratúrou a pred vykonaním schválený súdom. [4]

1 Jazyk prednesu: francúzština.

2 Rozsudok z 27. mája 2019 (Prokuratúry v Lübecku a Zwickau) (C-508/18 a C-82/19 PPU, ďalej len „rozsudok OG a PI“, EU:C:2019:456).

3 Rámcové rozhodnutie Rady z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi (Ú. v. ES L 190, 2002, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 34), zmenené rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009 (Ú. v. EÚ L 81, 2009, s. 24) (ďalej len „rámcové rozhodnutie 2002/584“).

4 Treba spomenúť tri návrhy na začatie prejudiciálneho konania (C-625/199 PPU, C-626/19 PPU a C-627/199 PPU) podané 22. augusta 2019 jedným súdom (Rechtbank Amsterdam, súd v Amsterdame, Holandsko), ktoré sa týkajú rovnakej právnej problematiky.

## Právny rámec

### *Právo Únie*

*Rámcové rozhodnutie 2002/584*

2. V odôvodneniach rámcového rozhodnutia 2002/584 normotvorca Únie uvádza tieto skutočnosti:

„(5) cieľ vytýčený pre Úniu stať sa zónou slobody, bezpečnosti a práva, vedie k zrušeniu vydávania osôb medzi členskými štátmi a k jeho nahradeniu systémom vydávania osôb medzi súdnymi orgánmi; okrem toho, zavedenie nového zjednodušeného systému vydávania odsúdených alebo podozrivých osôb pre účely výkonu rozsudku alebo trestného stíhania umožňuje odstrániť zložitosť a prípadné prieťahy pri existujúcich vydávacích postupoch; tradičné vzťahy spolupráce, ktoré až doteraz existovali medzi členskými štátmi, by mal nahradiť systém voľného pohybu súdnych rozhodnutí v trestných veciach, vrátane predbežných a konečných rozhodnutí v oblasti slobody, bezpečnosti a spravodlivosti;

(6) európsky zatykač zavedený týmto rámcovým rozhodnutím je prvým konkrétnym opatrením v oblasti trestného práva, ktorým sa vykonáva zásada vzájomného uznávania, označovaná Európskou radou ako ‚základný kameň' spolupráce v oblasti súdnictva;.

…

(8) rozhodnutia o výkone európskeho zatykača musia podliehať dostatočným kontrolám, čo znamená, že súdny orgán členského štátu, v ktorom bola požadovaná osoba zatknutá, vydá rozhodnutie o jej vydaní;

…

(10) mechanizmus európskeho zatykača je založený na vysokej miere dôvery medzi členskými štátmi; jeho vykonávanie sa môže pozastaviť iba v prípade vážneho a pretrvávajúceho porušovania zásad uvedených v článku 6 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii jedným z členských štátov, zisteného Radou v zmysle článku 7 ods. 1 uvedenej zmluvy, s následkami uvedenými v článku 7 ods. 2 zmluvy;

…

(12) toto rámcové rozhodnutie rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznané v článku 6 Zmluvy o Európskej únii a vyjadrené v Charte základných práv Európskej únie, najmä jej Kapitoly VI;…"

3. Článok 1 tohto rámcového rozhodnutia, nazvaný „Definícia európskeho zatykača a povinnosť vykonať ho", stanovuje:

„1. Európsky zatykač je súdne rozhodnutie vydané členským štátom s cieľom zatknúť a vydať požadovanú osobu inému členskému štátu na účely vedenia trestného stíhania alebo výkonu trestu alebo ochranného opatrenia [s cieľom, aby iný členský štát zatkol a odovzdal vyžiadanú osobu na účely vedenia trestného stíhania alebo výkonu trestu odňatia slobody alebo ochranného opatrenia spojeného s odňatím slobody – *neoficiálny preklad*].

2. Členské štáty vykonajú každý európsky zatykač na základe zásady vzájomného uznávania a v súlade s ustanoveniami tohto rámcového rozhodnutia.

3. Toto rámcové rozhodnutie nebude meniť povinnosť rešpektovať základné práva a základné právne princípy zakotvené v článku 6 [ZEÚ].“

4. Článok 2 ods. 1 uvedeného rámcového rozhodnutia stanovuje:

„Európsky zatykač sa môže vydať za činy, ktoré môžu byť potrestané podľa právneho predpisu vydávajúceho členského štátu výkonom trestu alebo ochranným opatrením, ktorých horná hranica je najmenej 12 mesiacov [podľa práva vydávajúceho členského štátu trestom odňatia slobody alebo ochranným opatrením spojeným s odňatím slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej 12 mesiacov – *neoficiálny preklad*], alebo ak bol vynesený rozsudok alebo uložené ochranné opatrenie, pre tresty s minimálnou dĺžkou štyri mesiace.“

5. Podľa článku 2 ods. 2 tohto rámcového rozhodnutia trestné činy, ktoré sú vymenované v tomto ustanovení, sú dôvodom na vydanie osôb na základe európskeho zatykača bez overenia obojstrannej trestnosti činu, ak ich možno vo vydávajúcom členskom štáte potrestať trestom odňatia slobody alebo ochranným opatrením spojeným s odňatím slobody s hornou hranicou trestnej sadzby najmenej 3 roky a sú vymedzené trestným poriadkom vydávajúceho členského štátu. Platí to aj pre organizovanú alebo ozbrojenú lúpež [5].

6. Články 3, 4 a 4a rámcového rozhodnutia 2002/584 vymenúvajú dôvody povinného a nepovinného nevykonania európskeho zatykača.

7. Podľa článku 6 tohto rámcového rozhodnutia, nazvaného „Určenie príslušných súdnych orgánov“:

„1. Vydávajúci súdny orgán [Súdny orgán vydávajúci zatykač – *neoficiálny preklad*] bude súdny orgán vydávajúceho členského štátu, ktorý je oprávnený vydať európsky zatykač v zmysle právnych predpisov tohto štátu.

2. Vykonávajúci súdny orgán bude súdny orgán vykonávajúceho členského štátu, ktorý je oprávnený vykonať európsky zatykač v zmysle právnych predpisov tohto štátu.

3. Každý členský štát bude informovať Generálny sekretariát Rady o príslušnom súdnom orgáne podľa svojich právnych predpisov.“

8. Článok 8 uvedeného rámcového rozhodnutia upravuje obsah a formu európskeho zatykača.

9. Článok 11 tohto rámcového rozhodnutia upravujúci práva vyžiadanej osoby stanovuje, že „ak je vyžiadaná osoba zatknutá, vykonávajúci kompetentný súdny orgán v súlade so svojimi vnútroštátnymi právnymi predpismi informuje túto osobu o európskom zatykači a jeho obsahu, ako aj o možnom súhlase na odovzdanie vydávajúcemu súdnemu orgánu [o možnosti udeliť súhlas s odovzdaním súdnemu orgánu vydávajúcemu zatykač – *neoficiálny preklad*].“

10. Článok 14 uvádza, že „ak zatknutá osoba nesúhlasí so svojím odovzdaním podľa článku 13, má nárok, aby bola vypočutá vykonávajúcim súdnym orgánom v súlade s právnymi predpismi vykonávajúceho členského štátu“.

5 Pozri článok 2 ods. 2 osemnástu zarážku.

## *Rakúske právo*

11. Ustanovenie § 2 ods. 1 Staatsanwaltschaftsgesetz (zákon o prokuratúre, ďalej len „StAG“) uvádza:

„V sídle každého Landesgericht (krajinský súd) s právomocou v trestnoprávnych veciach je zriadená prokuratúra, v sídle každého Oberlandesgericht (vyšší krajinský súd) je zriadená vyššia prokuratúra a pri Oberster Gerichtshof (Najvyšší súd) je zriadená generálna prokuratúra. Prokuratúry sú priamo podriadené a podliehajú pokynom vyšších prokuratúr a tieto vyššie prokuratúry, ako aj generálna prokuratúra, sú priamo podriadené a podliehajú pokynom spolkového ministra spravodlivosti.“

12. Ustanovenie § 29 Gesetz über die Justizielle Zusammenarbeit in Strafsachen mit den Mitgliedstaaten der Europäischen Union (zákon o justičnej spolupráci v trestných veciach s členskými štátmi Európskej únie, ďalej len „EU-JZG“) zakotvuje požiadavku schválenia európskeho zatykača súdom (schválenia, ku ktorému v prejednávanej veci došlo). Ustanovenie § 29 ods. 1 prvej vety EU-JZG stanovuje:

„Prokuratúra prostredníctvom európskeho zatykača schváleného súdom nariadi zatknutie a prípadne zabezpečí prostredníctvom príslušných bezpečnostných orgánov zápis hľadanej osoby do schengenského informačného systému podľa článku 95 Schengener Durchführungsübereinkommen [Dohovor, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda], ak aspoň v jednom členskom štáte existuje dôvod na začatie pátrania po osobe na účely jej zatknutia.“

13. V rámci tohto súdneho preskúmania musia byť dodržiavané kritériá zákonnosti a proporcionality v súlade s § 5 ods. 1 a 2 (Trestný súdny poriadok, ďalej len „StPO“):

„1. Polícia, prokuratúra a súd môžu pri výkone svojich právomocí a pri dokazovaní zasahovať do práv osôb len vtedy, ak je to zákonom výslovne stanovené a iba v rozsahu nevyhnutnom na splnenie svojich úloh. Akýkoľvek zásah do práv spôsobený týmto postupom musí byť primeraný závažnosti trestného činu, stupňu podozrenia a sledovanému cieľu.

2. Polícia, prokuratúra a súd spomedzi viacerých vyšetrovacích úkonov a donucovacích opatrení uplatnia tie, ktoré najmenej zasahujú do práv dotknutej osoby. Zákonom priznané právomoci sa v akomkoľvek štádiu konania vykonávajú spôsobom, ktorý zabraňuje zbytočnému narušeniu poriadku, rešpektuje dôstojnosť dotknutej osoby a chráni jej práva a chránené záujmy.“

14. Podľa § 87 ods. 1 StPO možno schválenie súdom napadnúť odvolaním. [6]

15. Konanie o schválení súdom sa riadi ustanovením § 105 StPO:

„1. Súd rozhoduje o žiadostiach o nariadení a predĺžení vyšetrovacej väzby, ako aj o schválení určitých iných donucovacích opatrení. Na účely výkonu opatrení, ktoré schválil (§ 101 ods. 3), súd stanoví lehotu, ktorej márnym uplynutím schválenie stráca účinnosť. V prípade príkazu na zatknutie podľa § 169 sa do lehoty nezapočítava obdobie platnosti príkazu, avšak prokuratúra musí aspoň raz do roka preskúmať, či ešte trvajú podmienky pre zatknutie.

2. Ak je to potrebné na účely rozhodnutia o žiadosti podľa odseku 1 z právnych alebo faktických dôvodov, súd môže nariadiť ďalšie vyšetrovanie prostredníctvom kriminálnej polície alebo vykonať vyšetrovanie *ex offo*. Od prokuratúry a kriminálnej polície môže žiadať informácie o skutočnostiach uvedených v spise, ako aj predloženie správy o vykonávaní schváleného opatrenia a ďalšieho vyšetrovania. Po nariadení vyšetrovacej väzby môže súd nariadiť, aby mu boli aj naďalej predkladané kópie dokumentov zakladaných do spisu uvedených v § 52 ods. 2 bodoch 2 a 3.“

6 Pozri bod 93 nižšie.

## Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

16. Na základe európskeho zatykača vydaného v prejednávanej veci rakúske orgány požiadali o zatknutie NJ a jeho odovzdanie na účely vedenia trestného stíhania z dôvodu, že dotknutá osoba sa vo Viedni v Rakúsku dopustila nižšie opísaných skutkov.

17. Dňa 9. augusta 2018 sa NJ so spolupáchateľom vlámal do turistického autobusu spoločnosti SQ Equipment Leasing Polska a odcudzil z neho fotoaparát s fototaškou, dva ruksaky, jednu peňaženku a 1 000 čínskych jüanov (CNY) (približne 128 eur) v hotovosti. NJ sa pritom zmocnil kreditnej karty patriacej jednému z poškodených. Dňa 10. augusta 2018 sa NJ so spolupáchateľom vlámal do motorového vozidla spoločnosti W.E. Blaschitz s cieľom odcudziť z neho cennosti, ale napokon utiekol bez toho, aby čokoľvek ukoristil, keďže ho pritom vyrušila tretia osoba, ktorú nožom prinútil, aby ho neprenasledovala. Dňa 17. augusta 2018 NJ so spolupáchateľom odcudzil kabelku s peňaženkou, mobilným telefónom a okuliarmi spolu v hodnote 950 eur, ako aj 50 eur v hotovosti; NJ sa zmocnil uvedenej kabelky počas toho, ako jeho spolupáchateľ odviedol pozornosť manžela poškodenej. Dňa 18. augusta 2018 sa NJ so spolupáchateľom vlámal do cudzieho osobného motorového vozidla rozbitím bočného skla s cieľom odcudziť z neho cennosti, ale nič nenašiel (ďalej len „uvádzané trestné činy“).

18. NJ sa od 14. mája 2019 nachádza vo vyšetrovacej väzbe pre krádež v rámci iného konania začatého prokuratúrou v Berlíne (Nemecko). Európsky zatykač, ktorý vydala prokuratúra vo Viedni 16. mája 2019 a ktorý bol súdne schválený uznesením Landesgericht Wien (Krajinský súd Viedeň, Rakúsko) z 20. mája 2019, potvrdzuje, že pod tou istou spisovou značkou bol proti NJ za uvádzané trestné činy prokuratúrou vo Viedni 14. mája 2019 vydaný vnútroštátny zatykač, ktorý bol súdne schválený tým istým krajinským súdom 16. mája 2019.

19. Dňa 24. mája 2019 NJ vyjadril svoj nesúhlas so zjednodušeným postupom odovzdania.[7] Vnútroštátny súd uznesením z 29. mája 2019 nariadil iba vzatie NJ do vyšetrovacej väzby (z dôvodu pochybností o súdnom orgáne, ktorý európsky zatykač vydal), pričom uviedol, že dotknutá osoba sa už nachádza vo väzbe.

20. Podľa vyhlásenia,[8] ktoré rakúska vláda urobila po rozsudku OG a PI[9], sa táto vláda domnieva, že uvedený rozsudok je pre Rakúsku republiku irelevantný, pretože konanie upravené v rakúskom práve[10] spĺňa podľa nej požiadavky stanovené v uvedenom rozsudku. Vnútroštátny súd však s touto analýzou nesúhlasí, pretože si myslí, že podmienky uvedené v bodoch 74 a 75 rozsudku OG a PI sú kumulatívne (a nie alternatívne, ako to zrejme tvrdila rakúska vláda v uvedenom vyhlásení).[11]

21. V dôsledku toho vnútroštátny súd rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Bráni viazanosť prokuratúry pokynmi účinnému vydaniu európskeho zatykača touto prokuratúrou aj vtedy, ak toto rozhodnutie podlieha úplnému súdnemu preskúmaniu pred vykonaním európskeho zatykača?“

7 Pozri body 9 a 10 vyššie.

8 Vo svojom uznesení vnútroštátny súd odkazuje (v bode 22) na vyhlásenie urobené rakúskou vládou. Myslím si, že ide o vyhlásenie uvedené v dokumente Rady z 12. júna 2019 s názvom „Judgments of the CJEU of 27 May 2019 in joined cases C-508/18 and C-82/19 PPU and in case C-509/18 – public prosecutors offices acting as judicial authorities – Exchange of views on the follow-up – Paper by the Presidency“, dokument č. ST 9974 2019, s. 13.

9 Uvedený vyššie (pozri poznámku pod čiarou 2).

10 Pozri body 11 až 15 vyššie.

11 Pozri body 76 až 81 nižšie.

22. Písomné pripomienky predložili rakúska a nemecká vláda, ako aj Európska komisia. Títo účastníci konania a španielska vláda predniesli ústne pripomienky na pojednávaní, ktoré sa konalo 3. septembra 2019.

## O uplatnení naliehavého prejudiciálneho konania

23. Vnútroštátny súd navrhol, aby sa jeho návrh na začatie prejudiciálneho konania prejednal v naliehavom prejudiciálnom konaní upravenom v článku 107 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora.

24. Na podporu tohto návrhu vnútroštátny súd uviedol, že dotknutá osoba je v súčasnosti zbavená slobody z dvoch dôvodov. Na jednej strane je totiž umiestnená vo vyšetrovacej väzbe v trestnom konaní, ktoré sa proti nej vedie v Nemecku (ďalej len „prvá vyšetrovacia väzba“) za skutky, o ktoré nejde vo veci samej. Táto prvá vyšetrovacia väzba, ktorej maximálna dĺžka je šesť mesiacov, môže kedykoľvek skončiť. Na druhej strane vnútroštátny súd nariadil druhým opatrením vyšetrovaciu väzbu na účely prípadného odovzdania dotknutej osoby rakúskym orgánom (ďalej len „druhá vyšetrovacia väzba“), pričom zároveň vyjadril pochybnosti o súdnom orgáne vydávajúcom zatykač a o platnosti európskeho zatykača vydaného v prejednávanej veci. Toto druhé opatrenie nadobudne účinnosť až po skončení prvej vyšetrovacej väzby a podľa právnych predpisov nemôže presiahnuť dobu dvoch mesiacov.

25. Z informácií oznámených vnútroštátnym súdom vyplýva, že na jednej strane rozsudok, ktorý vyhlási Súdny dvor, môže mať vplyv na dĺžku druhej vyšetrovacej väzby a teda na celkovú dĺžku väzby dotknutej osoby a že na druhej strane existuje najmä pre dĺžku prvej vyšetrovacej väzby a prejudiciálneho konania na Súdnom dvore skutočné riziko, že dotknutá osoba bude musieť byť prepustená na slobodu a že sa môže vyhýbať trestným konaniam, ktoré sa proti nej vedú a tak brániť vykonaniu európskeho zatykača vydaného rakúskymi orgánmi.

26. V prvom rade treba uviesť, že tento návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu rámcového rozhodnutia 2002/584, ktoré patrí do oblastí vymenovaných v hlave V tretej časti Zmluvy o FEÚ týkajúcej sa priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Tento návrh teda možno prejednať v naliehavom prejudiciálnom konaní podľa článku 107 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora.

27. V druhom rade treba ku kritériu naliehavosti uviesť, že osobe dotknutej vo veci samej je v súčasnosti odňatá sloboda a že výsledok sporu vo veci samej môže mať nezanedbateľný vplyv na dĺžku tohto odňatia.[12] Okrem toho situácia dotknutej osoby sa musí posúdiť podľa stavu ku dňu preskúmania návrhu na prejednanie veci v naliehavom prejudiciálnom konaní.[13] V prejednávanej veci je preukázané, že ku dňu preskúmania návrhu na prejednanie veci v naliehavom konaní podaného vnútroštátnym súdom je dotknutá osoba skutočne vo väzbe a že jej ponechanie vo väzbe bude závisieť najmä od výsledku sporu vo veci samej.[14]

28. Navyše treba zohľadniť riziko prepustenia dotknutej osoby na slobodu, ktoré by v prejednávanej veci mohlo poškodiť účinnosť systému odovzdávania zavedeného rámcovým rozhodnutím 2002/584 a rešpektovanie povinnosti vykonať európsky zatykač, ktorá má podľa judikatúry Súdneho dvora ústrednú povahu.[15]

29. Vzhľadom na tieto úvahy druhá komora Súdneho dvora 11. júla 2019 rozhodla na návrh sudcu spravodajcu a po vypočutí generálnej advokátky tak, že vyhovuje návrhu vnútroštátneho súdu, aby sa podaný návrh na začatie prejudiciálneho konania prejednal v naliehavom konaní.

12 Pozri rozsudok z 30. mája 2013, F (C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, bod 31).

13 Pozri rozsudok z 12. februára 2019, TC (C-492/18 PPU, EU:C:2019:108, bod 30 a citovanú judikatúru).

14 Pozri body 24 a 25 vyššie.

15 Pozri rozsudok zo 16. júla 2015, Lanigan (C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, bod 37).

## Analýza

### *Úvodné pripomienky*

30. Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že prejednávaná vec patrí do pôsobnosti rámcového rozhodnutia 2002/584. Uvádzané skutky sú totiž sčasti trestnými činmi spĺňajúcimi kritérium obojstrannej trestnosti uvedené v článku 2 ods. 1 rámcového rozhodnutia a sčasti trestnými činmi uvedenými v článku 2 ods. 2 rámcového rozhodnutia (keďže tieto skutky môžu predstavovať organizovanú alebo ozbrojenú lúpež). [16]

31. Okrem toho z uvedeného návrhu tiež vyplýva, že európsky zatykač vydaný prokuratúrou vo Viedni spĺňa obsahové a formálne požiadavky uvedené v článku 8 rámcového rozhodnutia 2002/584.

32. Skôr, než začnem svoju analýzu, musím ešte objasniť rozsah prejudiciálnej otázky.

33. Vo svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania chce vnútroštátny súd v podstate zistiť, či je prokuratúra vo Viedni „súdnym orgánom vydávajúcim zatykač“, ktorý spĺňa požiadavky nezávislosti s prihliadnutím na článok 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584 a rozsudok Súdneho dvora vo veci OG a PI vzhľadom na to, že na jednej strane síce táto prokuratúra môže podliehať individuálnym pokynom výkonnej moci, ale na druhej strane jej rozhodnutie o vydaní európskeho zatykača je *vždy* predmetom súdneho preskúmania, ktoré *predchádza* nadobudnutiu jeho účinnosti (ide teda o kontrolu *ex ante*, ktorá má v prejednávanej veci formu schválenia súdom).

34. Inými slovami, táto prejudiciálna otázka sa netýka situácie, v ktorej prokuratúra potenciálne podliehajúca individuálnym pokynom výkonnej moci, vydá európsky zatykač, ktorý nadobudne účinky a proti ktorému dotknutá osoba *môže* podať opravný prostriedok vedúci k následnému súdnemu preskúmaniu (kontrola *ex post*). Rovnako ako Komisia uvádzam, že Súdny dvor už spresnil, že takéto súdne preskúmanie a *posteriori* nepredstavuje záruku nezávislosti prokuratúry. [17]

### *Pripomenutie záverov vyplývajúcich z rozsudku OG a PI*

35. Na úvod uvádzam, že rozsudok OG a PI bol vyhlásený v konaní o návrhoch na začatie prejudiciálneho konania podaných dvoma írskymi súdmi v rámci vykonávania európskych zatykačov, ktoré vo veci C-508/18 vydala Staatsanwaltschaft bei dem Landgericht Lübeck (prokuratúra pri Krajinskom súde Lübeck, Nemecko) na účely trestného stíhania začatého proti OG a vo veci C-82/19 PPU Staatsanwaltschaft Zwickau (prokuratúra v Zwickau, Nemecko) na účely trestného stíhania začatého proti PI.

36. Dotknuté osoby, OG a PI, tvrdili, že prokuratúry, ktoré vydali tieto zatykače, neboli „súdnymi orgánmi vydávajúcimi zatykač“ v zmysle článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584 a že tieto zatykače preto neboli platné.

37. Írske vnútroštátne súdy sa pýtali Súdneho dvora na to, či sa pojem „súdny orgán vydávajúci zatykač“ v zmysle uvedeného článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia má vykladať v tom zmysle, že sa vzťahuje na prokuratúru členského štátu, ktorá má právomoc viesť trestné stíhania a ktorá je podriadená orgánu výkonnej moci tohto členského štátu, akým je minister spravodlivosti, a môže pri prijímaní rozhodnutia o vydaní európskeho zatykača priamo alebo nepriamo podliehať individuálnym usmerneniam alebo pokynom zo strany tohto orgánu.

16 Pozri článok 2 ods. 2 osemnástu zarážku rámcového rozhodnutia 2002/584. Vnútroštátny súd totiž uvádza, že dotknutá osoba sa dopustila prinajmenšom pokusu o lúpež v spolupáchateľstve a s použitím noža na zastrašenie tretej osoby (pozri body 4 a 17 vyššie).

17 Pozri rozsudok OG a PI (body 85 až 87).

38. Súdny dvor odpovedal na túto otázku záporne.

39. Súdny dvor vo svojom rozsudku najprv pripomenul zásadu, podľa ktorej sa má výraz „súdny orgán“ vykladať autonómne a jednotne. Navyše, uvádzajúc svoju skoršiu judikatúru, Súdny dvor tiež zdôraznil, že tento výraz „neoznačuje len sudcov alebo súdy členského štátu, ale v širšom zmysle sa môže vzťahovať aj na orgány, ktoré sa podieľajú na výkone spravodlivosti v trestných veciach v tomto členskom štáte, najmä na rozdiel od správnych orgánov alebo policajných orgánov, ktoré sú súčasťou výkonnej moci“ [18].

40. V tejto súvislosti Súdny dvor rozhodol, že orgán, akým je prokurátor, ktorý má v trestnom konaní právomoc viesť trestné stíhanie proti osobe podozrivej zo spáchania trestného činu s cieľom podať na ňu obžalobu na súd, musí byť považovaný za orgán podieľajúci sa na výkone spravodlivosti v dotknutom členskom štáte.

41. V druhom rade Súdny dvor rozhodoval o požiadavke nezávislosti, ktorá sa vzťahuje na súdne orgány vydávajúce zatykač. [19]

42. Po pripomenutí, že systém európskeho zatykača zahŕňa „dvojúrovňovú ochranu“ procesných a základných práv, ktorú musí požívať vyžiadaná osoba, [20] Súdny dvor zdôraznil zásadu zakotvenú (najmä) v jeho rozsudku vo veci Kovalkovas [21], podľa ktorej druhá úroveň ochrany práv dotknutej osoby „spočíva v tom, že súdny orgán príslušný podľa vnútroštátneho práva na vydanie európskeho zatykača preveruje predovšetkým dodržiavanie nevyhnutných podmienok pre jeho vydanie a skúma, či s ohľadom na osobitosti každého konkrétneho prípadu je vydanie uvedeného zatykača primerané“ [22]. V tejto súvislosti teda táto druhá úroveň ochrany zahŕňa preskúmanie *zákonnosti a proporcionality* takto vydaného európskeho zatykača.

43. V tejto súvislosti Súdny dvor v bodoch 74 a 75 rozsudku OG a PI, ktoré treba uviesť v plnom rozsahu, rozhodol, že:

„… súdny orgán vydávajúci zatykač [musí] uistiť vykonávajúci súdny orgán o tom, že vzhľadom na záruky ponúkané právnym poriadkom vydávajúceho členského štátu koná pri vykonávaní svojich úloh súvisiacich s vydaním európskeho zatykača nezávisle. Táto nezávislosť si vyžaduje, aby existovali štatutárne a organizačné pravidlá, ktoré dokážu zabezpečiť, aby súdny orgán vydávajúci zatykač nebol pri prijímaní rozhodnutia o vydaní takéhoto zatykača vystavený akémukoľvek riziku, že bude podliehať najmä individuálnym pokynom zo strany výkonnej moci.

Okrem toho, ak právny poriadok vydávajúceho členského štátu priznáva právomoc vydať európsky zatykač orgánu, ktorý, hoci sa podieľa na výkone spravodlivosti v tomto členskom štáte, nie je sudcom ani súdom, potom rozhodnutie o vydaní takéhoto zatykača, a najmä primeranosť takéhoto rozhodnutia, by mali byť v uvedenom členskom štáte preskúmateľné súdom v rámci postupu, ktorý spĺňa všetky požiadavky účinnej súdnej ochrany.“

18 Rozsudky z 10. novembra 2016, Poltorak (C-452/16 PPU, EU:C:2016:858, body 33 a 35), a z 10. novembra 2016, Kovalkovas (C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, body 34 a 36).

19 Pozri bod 76 a nasl. nižšie.

20 Pozri bod 67 rozsudku OG a PI.

21 Pozri rozsudok z 10. novembra 2016 (C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, bod 47).

22 Pozri bod 71 rozsudku OG a PI.

44. Okrem toho, pokiaľ ide o riziko, že výkonná moc môže ovplyvňovať prokuratúru v jednotlivom prípade, Súdny dvor v bodoch 85 a 87 uvedeného rozsudku OG a PI ešte spresnil, že:

„Túto úvahu nemôže spochybniť skutočnosť uvádzaná nemeckou vládou na pojednávaní pred Súdnym dvorom, že rozhodnutie prokuratúry vo veci samej vydať európsky zatykač môže byť napadnuté opravným prostriedkom dotknutej osoby podaným na príslušné nemecké súdy.

…

Hoci totiž takýto opravný prostriedok zabezpečí, že výkon úloh prokuratúry bude podliehať súdnemu preskúmaniu a *posteriori*, prípadný individuálny pokyn ministra spravodlivosti prokuratúre pri vydaní európskeho zatykača bude nemeckým právnym poriadkom v každom prípade aj naďalej povolený.“

45. Tieto vyhlásenia Súdneho dvora odrážajú jeho závery z rozsudku vo veci PF [23], ktorý bol vyhlásený v ten istý deň ako rozsudok OG a PI a týka sa nezávislosti Generálneho prokurátora Litvy. Poznamenávam, že body 52 a 53 rozsudku PF sú rovnaké ako body 74 a 75 rozsudku OG a PI.

46. Hoci v rozsudku OG a PI sa Súdny dvor domnieval, že nemecké prokuratúry nespĺňali vyššie uvedenú požiadavku nezávislosti, v rozsudku PF sa naopak domnieval, že litovský prokurátor nebol vystavený akýmkoľvek vonkajším vplyvom a že jeho ústavné postavenie mohlo zabezpečiť „nielen objektivitu plnenia… úloh“ generálnej prokuratúry, ale vo vzťahu k výkonnej moci aj záruku nezávislosti pri vydávaní európskeho zatykača. [24]

47. Teraz treba uplatniť závery vyplývajúce z tejto judikatúry v kontexte tohto prejudiciálneho konania.

### *Súdny orgán vydávajúci zatykač v prejednávanej veci s prihliadnutím na článok 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584*

48. Je taký vnútroštátny orgán, akým je rakúska prokuratúra, súdnym orgánom v zmysle článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584?

49. S prihliadnutím na písomné pripomienky účastníkov konania a ich prednesy na pojednávaní, je nesporné, že skutočnosť, že uvedená prokuratúra môže podliehať individuálnym pokynom zo strany výkonnej moci, nebráni platnému vydaniu európskeho zatykača, keďže tento zatykač podlieha predchádzajúcemu a systematickému schváleniu súdom. [25] V tejto súvislosti zdôrazňujem, že v rakúskom práve môže európsky zatykač vyvolať právne účinky až od uvedeného schválenia. Európsky zatykač, ktorý nie je schválený (po zamietnutí konajúcim súdom), zostáva neúčinný.

50. Najprv treba uviesť, že táto prokuratúra je orgánom, ktorý sa podieľa na výkone spravodlivosti v trestných veciach, [26] keďže má v trestnom konaní právomoc viesť trestné stíhanie proti osobe podozrivej zo spáchania trestného činu s cieľom podať na ňu obžalobu na súd. [27]

23 Rozsudok z 27. mája 2019 (Generálny prokurátor Litvy) (C-509/18, EU:C:2019:457).

24 Rozsudok z 27. mája 2019 (Generálny prokurátor Litvy) (C-509/18, EU:C:2019:457, body 55 a 56). Súdny dvor sa však nevyjadroval k tomu, či rozhodnutia prijaté litovským prokurátorom vo veci európskeho zatykača mohli byť napadnuté opravným prostriedkom plne spĺňajúcim požiadavky účinnej súdnej ochrany: Súdny dvor vyzval vnútroštátny súd, aby overil túto otázku.

25 Komisia k tomu ešte dodáva, že uvedený súd musí overiť podmienky vydania európskeho zatykača a jeho proporcionalitu.

26 V zmysle uvedenom v rozsudkoch z 10. novembra 2016, Poltorak (C-452/16 PPU, EU:C:2016:858, body 33 a 35); z 10. novembra 2016, Kovalkovas (C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, body 34 a 36), ako aj rozsudku OG a PI (bod 50).

27 Pozri rozsudok OG a PI (bod 60).

51. Ako totiž vyplýva z uznesenia vnútroštátneho súdu, ale aj z písomných a ústnych pripomienok rakúskej vlády, v rakúskom trestnom práve je podanie obžaloby úlohou prokuratúry, ktorej tak prináleží, aby vopred zhromaždila potrebné informácie. Prokuratúra zohráva riadiacu úlohu v rámci trestného vyšetrovania. Zodpovedá za postup tohto vyšetrovania a vedie trestný spis. V tomto rámci môže vydávať pokyny kriminálnej polícii poverenej vyšetrovaním, alebo, ak je to efektívnejšie, sama vykonať vyšetrovacie úkony.

52. Pri vydávaní európskeho zatykača počas trestného vyšetrovania (pred podaním obžaloby) prokuratúra *nariaďuje* zatknutie, ktoré musí byť schválené súdom podľa § 29 ods. 1 prvej vety EU-JZG (pričom toto schválenie možno na rozdiel od rozhodnutia prokuratúry ako takého napadnúť odvolaním podľa § 87 ods. 1 StPO).

53. V tejto súvislosti rakúska prokuratúra *môže* prevziať úlohu súdneho orgánu vydávajúceho zatykač v zmysle článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584 iba vtedy, keď je splnené kritérium nezávislosti stanovené v rozsudku OG a PI. K tejto otázke sa vrátim v týchto návrhoch neskôr. [28]

54. Pred preskúmaním záruk nezávislosti pri vydávaní európskeho zatykača uvedenou prokuratúrou však treba objasniť nasledujúcu otázku. Na rozdiel od toho, čo s odkazom na rozsudok Özçelik [29] zrejme tvrdia rakúska a nemecká vláda, ako aj Komisia, si myslím, že súd poverený súdnym schválením európskeho zatykača nemožno na základe analógie považovať za skutočného autora tohto zatykača, a to z týchto troch dôvodov.

55. Po prvé uvádzam, že konanie, o ktoré išlo vo veci Özçelik, zahŕňalo vnútroštátny zatykač vydaný maďarským *policajným orgánom* a „potvrdený“ prokuratúrou. V tejto súvislosti sa Súdny dvor domnieval, že rozhodnutie, ktorým prokuratúra potvrdila zatykač vydaný uvedeným policajným orgánom, tvorilo základ európskeho zatykača vydaného v tomto rámci. Súdny dvor dodal, že potvrdenie zatykača vydaného policajným orgánom zo strany prokuratúry je právnym úkonom, ktorým prokuratúra *overí a potvrdí* tento zatykač. Na základe tohto potvrdenia, ktoré sa uvádza v európskom zatykači, je prokuratúra analogicky považovaná za zodpovednú za vydanie vnútroštátneho zatykača.

56. V tejto súvislosti treba poznamenať, že na rozdiel od prokuratúry, takýto policajný orgán nemožno nikdy považovať za *súdny* orgán, keďže štrukturálne je súčasťou výkonnej moci. [30] Práve z tohto dôvodu prokuratúra predstavovala prostredníctvom mechanizmu potvrdenia jediný *súdny* orgán spôsobilý platne vydať európsky zatykač v zmysle článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584.

57. Ako som už uviedla v bode 53 vyššie, v prejednávanej veci môže rakúska prokuratúra predstavovať orgán podieľajúci sa na výkone spravodlivosti v trestných veciach, a teda oprávnený vydať európsky zatykač. Situácia takejto prokuratúry skutkovo nie je porovnateľná so situáciou policajného orgánu, o ktorý išlo vo veci Özçelik.

58. Po druhé treba poznamenať, že v procesnej úprave zavedenej rakúskym zákonodarcom existuje veľmi jasný rozdiel medzi vyšetrovacou fázou (pred podaním obžaloby), v rámci ktorej prokuratúra vykonáva riadiacu úlohu pri zhromaždení potrebných dôkazov a hlavným konaním, v ktorom vedenie konania prináleží konajúcemu súdu (ktorý je z tohto dôvodu oprávnený nariadiť zatknutie na základe európskeho zatykača, a to prípadne na návrh prokuratúry).

28 Pozri bod 67 a nasl. nižšie.

29 Rozsudok z 10. novembra 2016, Özçelik (C-453/16 PPU, EU:C:2016:860).

30 Pozri rozsudok OG a PI (bod 50), v ktorom Súdny dvor spomína „správn[e] orgán[y] alebo policajn[é] orgán[y], ktoré sú súčasťou výkonnej moci“. Pozri tiež rozsudok z 10. novembra 2016, Özçelik (C-453/16 PPU, EU:C:2016:860, bod 32).

59. Počas vyšetrovania prokuratúra a súd poverený schválením európskeho zatykača vykonávajú právomoci odlišnej povahy. Vydanie zatykača iniciuje prokuratúra (ktorá nariaďuje zatknutie podľa § 171 StPO). V tejto súvislosti je práve prokuratúra „správcom konania“ [31] a rozhoduje okrem iného o vhodnosti takéhoto opatrenia. [32] V tejto situácii spočíva úloha súdu hlavne v preskúmaní zákonnosti a proporcionality rozhodnutia prijatého prokuratúrou (ktoré má v praxi podobu formulára) podľa § 5 ods. 1 a 2 StPO. V tomto rámci musí súd preskúmať spis, ktorý mu bol kompletne predložený (tento spis obsahuje kópiu pokynov, ktoré dali prokuratúre nadriadené orgány ako napríklad orgány výkonnej moci). *Ak to súd považuje za potrebné, môže v* tejto súvislosti nariadiť alebo vykonať ďalšie vyšetrovacie úkony. Ak na záver tohto preskúmania súd súhlasí s tým, že zatykač schváli, má toto schválenie formu jednoduchej vety, doplnenej do formulára. Schválenie *nesprevádza* žiaden pokyn daný prokuratúre týkajúci sa vykonania daného opatrenia: súd stanoví iba dobu platnosti schválenia (ktorej nedodržanie ma za následok neplatnosť daného opatrenia). Po tomto schválení je úlohou prokuratúry, aby *podpísala* európsky zatykač, vykonala ho a odovzdala vykonávajúcemu členskému štátu. Prokuratúra sa môže napríklad rozhodnúť, že takto schválený zatykač nevykoná a neodovzdá.

60. Ako rakúska vláda vysvetlila vo svojich písomných a ústnych pripomienkach, rozdelenie právomoci medzi prokuratúru a súd je výsledkom reformy rakúskeho trestného práva, ktorá nadobudla účinnosť 1. januára 2008. V nadväznosti na túto reformu bola úloha, ktorú predtým vykonával vyšetrovací súd, zverená prokuratúre, pričom toto prenesenie právomoci je vyvážené zavedením súdneho dohľadu (schválenia).

61. Napokon po tretie treba uviesť, že v súlade s článkom 6 ods. 3 rámcového rozhodnutia 2002/584 každý členský štát informuje Generálny sekretariát Rady o súdnom orgáne, ktorý má podľa jeho právnych predpisov právomoc na vydanie európskeho zatykača. Zdá sa, že 28. januára 2008 (pozri dokument Rady č. 5711/08) Rakúska republika vyhlásila, že súdnym orgánom príslušným v zmysle tohto ustanovenia je *prokuratúra* [33] v mieste sídla *Landesgericht* (krajinský súd).

62. Na pojednávaní boli účastníci konania vypočutí okrem iného k možnosti, že v rakúskom systéme existuje „duálny“ orgán vydávajúci zatykač tvorený prokuratúrou a súdom (čo znamená, že informácia oznámená Generálnemu sekretariátu Rady Rakúskou republiku je čiastočne nesprávna). To prináša otázku, či rámcové rozhodnutie 2002/584, ktoré sa týka príslušného orgánu v *jednotnom čísle*, pripúšťa takúto binárnu alebo zloženú štruktúru, v ktorej sa môže stratiť zodpovednosť za vydanie európskeho zatykača.

63. Podľa môjho názoru sa treba pridŕžať informácie, ktorú rakúska vláda odovzdala Generálnemu sekretariátu Rady. Dotknutý členský štát má totiž právomoc označiť podľa článku 6 ods. 3 rámcového rozhodnutia 2002/584 orgán príslušný podľa svojich právnych predpisov. Myslím si, že neprináleží ani Súdnemu dvoru rozhodujúcemu v prejudiciálnom konaní, ani orgánom vykonávajúceho členského štátu, aby dopĺňali alebo opravovali informácie riadne oznámené Rade vydávajúcim členským štátom a v tejto súvislosti rozhodovali o (potenciálne) binárnej alebo zloženej štruktúre orgánu vydávajúceho zatykač.

31 Odkazujem tak na formuláciu, ktorú použila rakúska vláda vo svojom prednese.

32 Túto skutočnosť rovnako potvrdila rakúska vláda na pojednávaní. Prokuratúra riadi vyšetrovanie a je v najlepšej pozícii na to, aby posúdila vhodnosť vydania európskeho zatykača.

33 Účastníci konania na pojednávaní spresnili, že toto oznámenie kládlo dôraz najmä na reformu spomenutú v bode 60 vyššie – reformu, ktorá preniesla právomoci vyšetrovacích súdov na prokuratúru. Pozri tiež „Statement by the Republic of Austria pursuant to Article 6 of Council Framework Decision 2002/584/JHA of 13 June 2002 on the European arrest warrant and the surrender procedures between Member States, Annex to Council of the European Union, Council Framework Decision 2002/584/JHA on the European arrest warrant and the surrender procedures between Member States – Statement by the Republic of Austria on a change in the competent Authorities, Brussels, 5711/08, 28 January 2008“.

64. Zo všetkých týchto dôvodov sa mi zdá dosť neprirodzené považovať za autora európskeho zatykača súd, ktorý vstupuje do konania až neskôr, keďže riadenie vyšetrovacej fázy prináleží prokuratúre. Nemyslím si, že skutočnosť, že odvolanie prípadne podané dotknutou osobou sa týka súdneho schválenia (a nie rozhodnutia prokuratúry vo vlastnom zmysle slova) má v tejto súvislosti vplyv. Na rozdiel od stanoviska obhajovaného Komisiou na pojednávaní sa domnievam, že prokuratúra zostáva autorom zatykača, aj keď je zodpovednosť za toto rozhodnutie určitým spôsobom zdieľaná so súdom, ktorý schváli jeho vykonanie a ktorého rozhodnutie možno v tejto súvislosti napadnúť odvolaním.

65. Nesúhlasím teda s názorom rakúskej vlády, podľa ktorej súdne schválenie umožňuje považovať súd za autora vnútroštátneho alebo európskeho zatykača.

66. Podľa môjho názoru je teda prokuratúra skutočne orgánom, ktorý v rakúskom trestnom systéme *vydáva* európsky zatykač. Treba preto preskúmať jej postavenie a najmä jej nezávislosť a pritom zohľadniť mechanizmus súdneho schválenia zavedený v § 29 ods. 1 prvej vete EU-JZG.

### *Požiadavka nezávislosti súdneho orgánu vydávajúceho zatykač*

67. Ako som zdôraznila vyššie, Súdny dvor vo svojom rozsudku OG a PI uviedol, že systém európskeho zatykača zahŕňa dvojúrovňovú ochranu procesných a základných práv, ktorú musí požívať vyžiadaná osoba. Táto osoba musí byť súdom chránená v prvom rade pri prijímaní vnútroštátneho rozhodnutia, akým je vnútroštátny zatykač, a v druhom rade pri vydávaní európskeho zatykača. [34]

68. V jadre prejednávanej veci je otázka, či rakúsky systém môže zaručiť práva dotknutej osoby s úplnou nezávislosťou s prihliadnutím na požiadavky účinnej súdnej ochrany.

#### *Pojem „nezávislosť“ v rakúskom systéme s prihliadnutím na vec OG a PI*

69. Súdny dvor rozhodol, že „zabezpečenie druhej úrovne ochrany – aj ak sa európsky zatykač opiera o vnútroštátne rozhodnutie vydané sudcom alebo súdom – je totiž povinnosťou ‚súdneho orgánu vydávajúceho zatykač‘ uvedeného v článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584, a teda orgánu, ktorý napokon prijme rozhodnutie o vydaní európskeho zatykača“. „Súdny orgán vydávajúci zatykač“ teda musí byť nezávislý, čo znamená, že nesmie byť „…vystavený riziku, že jeho rozhodovacia právomoc bude podliehať vonkajším usmerneniam alebo pokynom najmä zo strany výkonnej moci, aby neexistovali nijaké pochybnosti o tom, že rozhodnutie o vydaní európskeho zatykača pochádza od tohto orgánu a nie v konečnom dôsledku od výkonnej moci“ [35].

70. Ako som už uviedla, Súdny dvor skonštatoval, že tento pojem „nezávislosť“ spočíva v podstate na dvoch skutočnostiach. Súdny orgán vydávajúci zatykač musí byť schopný uistiť vykonávajúci súdny orgán o tom, že v jeho členskom štáte existujú zákonné a organizačné pravidlá, ktoré dokážu zabezpečiť, aby uvedený súdny orgán vydávajúci zatykač nebol pri prijímaní rozhodnutia o vydaní takéhoto zatykača vystavený akémukoľvek riziku, že bude podliehať najmä individuálnym pokynom zo strany výkonnej moci. Okrem toho, ak je súdny orgán vydávajúci zatykač orgánom, ktorý nie je súdom (rovnako ako prokuratúra v prejednávanej veci), potom rozhodnutie o vydaní zatykača, a najmä proporcionalita takéhoto rozhodnutia, musia byť v uvedenom členskom štáte preskúmateľné súdom v rámci postupu, ktorý plne spĺňa požiadavky účinnej súdnej ochrany. [36]

34 Pozri bod 67 rozsudku OG a PI. Pozri rovnako bod 42 vyššie a poznámku pod čiarou 21.

35 Rozsudok OG a PI (body 72 a 73).

36 Rozsudok OG a PI (body 74 a 75).

71. Prerokovanie na pojednávaní umožnilo preukázať, že rakúsky systém súdneho schvaľovania rozhodnutia prokuratúry o vydaní európskeho zatykača je atypický v porovnaní so systémami účinnými v iných členských štátoch. Napriek tomu sa domnievam, že takýto vnútroštátny systém je v súlade s požiadavkami článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584.[37]

72. Podľa informácií nachádzajúcich sa v uznesení vnútroštátneho súdu, príslušné zákonné ustanovenia rakúskeho práva stanovujú, že v rámci súdneho preskúmania vykonávaného na účely schválenia konajúci súd preskúma, či rozhodnutie prokuratúry zodpovedá zákonným požiadavkám, a to aj s prihliadnutím na základné práva, a či je toto rozhodnutie primerané[38] so zreteľom na skutkový kontext tohto rozhodnutia.[39] Vyžiadaná osoba má navyše právo podať odvolanie proti schváleniu ako takému.[40]

73. S prihliadnutím na skutočnosti uvedené v uznesení vnútroštátneho súdu, ako aj v písomných a ústnych pripomienkach rakúskej vlády, si myslím, že v prejednávanej veci môže takýto vnútroštátny systém (vrátane najmä schvaľovacieho konania) zabezpečiť dôsledné preskúmanie rozhodnutia prokuratúry konajúcim súdom. Cieľom tohto súdneho preskúmania je overiť súlad vydania európskeho zatykača s príslušnými zákonnými požiadavkami a to aj z pohľadu proporcionality. Podľa môjho názoru nie je cieľom preskúmania vykonávaného súdom overiť prípadnú existenciu pokynov adresovaných prokuratúre výkonnou mocou v jednotlivom prípade (hoci podľa rakúskej vlády takéto pokyny musia byť vydané písomne a založeného do trestného spisu, ktorý sa odovzdáva súdu rozhodujúcemu o schválení).[41] Rozdiel je jemný, ale dôležitý. Podľa môjho názoru je predovšetkým potrebné, aby vykonané súdne preskúmanie umožnilo konajúcemu súdu zistiť celkové rešpektovanie podmienok zákonnosti. Daný systém musí zaručovať, že dotknutý súdny orgán vydal európsky zatykač v úplnom súlade s právom. Takýto systém teda musí umožňovať odstrániť nedovolené dôsledky právomoci vydávať príkazy, ktorú má výkonná moc tým, že vďaka predchádzajúcemu preskúmaniu súdom zabráni vykonaniu nezákonných rozhodnutí prokuratúry.[42]

74. Domnievam sa, že takýto systém zaručuje rešpektovanie základu, na ktorom spočíva systém európskeho zatykača zavedený rámcovým rozhodnutím 2002/584, a to vzájomnej dôvery medzi členskými štátmi v rámci ich spolupráce v trestných veciach.[43]

75. Pre úplnosť dodávam, že ak by malo existovať riziko, že prokuratúra dostane od výkonnej moci pokyny týkajúce sa vykonania a odovzdania európskeho zatykača vykonávajúcemu členskému štátu *po* súdnom schválení zatykača (toto riziko napokon nebolo v prejednávanej veci preukázané), bolo by povinnosťou orgánov vykonávajúceho členského štátu preskúmať túto otázku a v prípade potreby z toho vyvodiť dôsledky. V každom prípade poznamenávam, že takéto riziko môže existovať v ktoromkoľvek inom systéme vydania európskeho zatykača a že navyše *nevykonaním a neodovzdaním* zatykača orgánmi *vydávajúceho* členského štátu nemôže dôjsť k poškodeniu práv vyžiadanej osoby, ktoré je však predmetom mojej analýzy v prejednávanej veci.

*Podmienky uvedené v rozsudku OG a PI*

76. Vnútroštátny súd sa pýta, či podmienky uvedené v bodoch 74 a 75 rozsudku OG a PI treba chápať kumulatívne alebo alternatívne.

37 Pozri bod 66 vyššie.

38 Pozri bod 66 vyššie.

39 Pozri bod 15 vyššie.

40 Pozri bod 14 vyššie.

41 Súdny dvor odkázal napríklad na individuálne pokyny zo strany výkonnej moci (pozri rozsudok OG a PI, bod 74).

42 Pozri bod 59 vyššie.

43 Pozri odôvodnenie 10 rámcového rozhodnutia 2002/584.

77. Nemecká vláda tvrdí, že tak záver, ku ktorému Súdny dvor dospel v rozsudku OG a PI vo vzťahu k nemeckej prokuratúre, ako aj znenie bodov 74 a 75 uvedeného rozsudku (obsahujúce výraz „okrem toho“), svedčia v prospech kumulatívneho chápania týchto dvoch podmienok. Rakúska vláda sa zase domnieva, že netreba skúmať otázku vzťahu medzi bodmi 74 a 75 rozsudku OG a PI z dôvodu, že v prejednávanej veci práve súd poverený schválením zatykača musí zodpovedať za jeho vydanie, čím sa táto otázka stáva irelevantnou. Napokon Komisia sa domnieva, že ide o dve odlišné otázky, medzi ktorými nie je žiaden kumulatívny alebo alternatívny vzťah, ale ktoré treba naopak posúdiť podľa ich vlastných kritérií a požiadaviek. Podľa Komisie ide o právne požiadavky, ktoré sa na jednej strane uplatňujú na platné vydanie európskeho zatykača a na druhej strane na súdnu ochranu proti takto vydaným európskym zatykačom.

78. V prvom rade sa domnievam, že v súlade s ustálenou judikatúrou Súdneho dvora treba analýzu vykonať s prihliadnutím zároveň na znenie článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584, jeho kontext a cieľ sledovaný týmto rámcovým rozhodnutím.[44] Okrem toho uvádzam, že keď Súdny dvor v konaní upravenom v článku 267 ZFEÚ poskytuje v konkrétnom kontexte sporu prebiehajúceho pred vnútroštátnym súdom výklad práva Únie, obmedzuje sa na vyvodenie významu noriem zo znenia a zmyslu tohto práva, pričom uplatnenie takto vyložených noriem v prejednávanej veci je vyhradené vnútroštátnemu súdu.[45]

79. V prejednávanej veci teda prináleží Súdnemu dvoru vyložiť článok 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584 a poskytnúť vnútroštátnemu súdu kritériá analýzy nevyhnutné na preukázanie, že vnútroštátny systém, o ktorý ide, je v súlade s požiadavkami uvedeného rámcového rozhodnutia. Je úlohou Súdneho dvora vysvetliť pravidlá overenia zdôraznené veľkou komorou v rozsudku OG a PI. V tejto súvislosti nejde o stanovenie *dodatočných* požiadaviek nad rámec dotknutého ustanovenia, ale o vysvetlenie požiadaviek, ktoré vyplývajú zo samotného pojmu „súdny orgán vydávajúci zatykač“.

80. Podľa môjho názoru sú *obe* podmienky uvedené v bodoch 74 a 75 rozsudku OG a PI relevantné na účely posúdenia súdneho preskúmania vykonávaného súdom, ktorý rozhoduje o schválení rozhodnutia prokuratúry. Súhlasím s názorom Komisie, že sa nezdá vhodné kvalifikovať tieto podmienky ako „alternatívne“ alebo „kumulatívne“, keďže majú odlišný predmet a treba ich posúdiť podľa ich vlastných kritérií a požiadaviek. V tejto súvislosti sa domnievam, že Súdny dvor takto stanovil *dve nevyhnutné etapy*, v ktorých treba posúdiť súdne preskúmanie rozhodnutia prokuratúry.

81. Bez overenia záruk nezávislosti orgánu oprávneného vydať európsky zatykač v právnom poriadku vydávajúceho členského štátu, ako aj proporcionality dotknutého európskeho zatykača, teda musí byť európsky zatykač zbavený právnych účinkov.

*Záruky*

82. Na úvod treba uviesť, že práve súdnemu orgánu vydávajúcemu zatykač prináleží preukázať rešpektovanie požiadaviek stanovených v článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584 vo vydávajúcom členskom štáte. Úplne súhlasím s prístupom, ktorý obhajoval môj zosnulý kolega a priateľ, generálny advokát Bot, ktorý v návrhoch, ktoré predniesol vo veci Bob-Dogi, zdôraznil, že:

„Podľa môjho názoru silné ohraničenie dôvodov nevykonania európskeho zatykača predpokladá, že existuj[ú] ako protihodnota konkrétn[e] a účinn[é] procesn[é] záruk[y] práv na obhajobu v členskom štáte vydávajúcom európsky zatykač, bez ktorých by bola narušená nevyhnutná rovnováha, vlastná vybudovaniu európskeho súdneho priestoru, medzi požiadavkami účinnosti trestného súdnictva a nevyhnutnosťou ochrany základných práv“[46].

44 Rozsudok OG a PI (bod 49 a citovaná judikatúra).

45 Pozri *mutatis mutandis* rozsudok z 27. marca 1963, Da Costa a i. (28/62 až 30/62, EU:C:1963:6, strana 76).

46 C-241/15, EU:C:2016:131, bod 55.

83. Každý vnútroštátny systém teda musí obsahovať procesné záruky plne v súlade s Chartou základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“).[47] Vyplýva to z ustálenej judikatúry, podľa ktorej sa európsky zatykač zakladá na zásade vzájomnej dôvery.[48] Zásada vzájomnej dôvery, ktorá predstavuje, ako to vyplýva najmä z odôvodnenia 6 rámcového rozhodnutia 2002/584, „základný kameň“ súdnej spolupráce v trestných veciach, nachádza svoj výraz v článku 1 ods. 2 uvedeného rámcového rozhodnutia, v súlade s ktorým sú členské štáty v zásade povinné vyhovieť európskemu zatykaču.[49]

84. Pokiaľ ide o požiadavky nezávislosti a proporcionality podľa článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584, treba poznamenať, že požiadavka nezávislosti sa vzťahuje na základné práva vyžiadanej osoby.[50] Druhá požiadavka má zaručiť, aby súdne orgány členských štátov nestíhali uvedenú osobu pre málo závažné trestné činy.[51] Pokiaľ ide o túto druhú požiadavku, všeobecne sa uznáva, že otázka preskúmania proporcionality predstavuje jednu z hlavných ťažkostí, s ktorými sa potyká systém európskeho zatykača od jeho zavedenia. Od rozsudku OG a PI je jasné, že preskúmanie proporcionality je základnou požiadavkou.[52]

85. Súdny dvor už stanovil požiadavky nezávislosti a proporcionality, ktoré sa majú uplatniť v prípade, keď vydávajúci členský štát prizná právomoc vydať európsky zatykač orgánu, ktorý napriek tomu, že sa podieľa na výkone spravodlivosti v tomto členskom štáte, sám nie je súdom (ako v prejednávanej veci), s prihliadnutím na ciele a štruktúru rámcového rozhodnutia 2002/584.[53]

86. Podľa môjho názoru, ak by Súdny dvor spresnil referenčné pravidlá, ktorými sa treba riadiť v tejto súvislosti, bolo by jednoduchšie vyriešiť otázku, či vnútroštátny orgán oprávnený vydať európsky zatykač spĺňa podmienky stanovené v článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584. V tejto súvislosti zdôrazňujem, že je nevyhnutné poskytnúť procesné záruky v štádiu vydania európskeho zatykača.

87. Myslím si, že keď právny poriadok vydávajúceho členského štátu pripúšťa, aby rozhodnutie o vydaní európskeho zatykača prijal orgán, ktorý sám nie je súdom, ale vyžaduje, aby uvedené rozhodnutie bolo schválené súdom, je dôležité, aby bol uvedený štát schopný preukázať, že takto zavedené súdne preskúmanie nespočíva v udelení jednoduchého *nihil obstat* bez skutočného preskúmania pôvodného rozhodnutia takého orgánu, akým je prokuratúra.

88. Dodávam, že keď súdny orgán, ktorý prijal rozhodnutie o vydaní európskeho zatykača je prokuratúrou, ktorá môže podliehať pokynom najmä výkonnej moci (ako v prejednávanej veci), je nevyhnutné, aby k súdnemu schváleniu takého rozhodnutia došlo *predtým*, ako tento zatykač nadobudne právne účinky.

89. Napokon, keďže vydanie európskeho zatykača môže porušiť právo dotknutej osoby na slobodu zakotvené v článku 6 Charty, myslím si, že vnútroštátny systém schvaľovania musí umožňovať vyžiadanej osobe, aby bola vypočutá na súde s cieľom napadnúť platnosť tohto rozhodnutia v súlade s článkom 47 Charty.

47 Pozri najmä článok 6 (právo na slobodu a bezpečnosť) a článok 47 (právo na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces) Charty.

48 Pozri rozsudok OG a PI (body 43 až 46 a citovanú judikatúru).

49 Pozri rozsudok z 10. novembra 2016, Özçelik (C-453/16 PPU, EU:C:2016:860, bod 25 a citovanú judikatúru).

50 Pozri odôvodnenie 12 a článok 1 ods. 3 rámcového rozhodnutia 2002/584.

51 Pozri návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Bot vo veci Bob-Dogi (C-241/15, EU:C:2016:131, body 77 až 83).

52 Pozri návrhy, ktoré som predniesla vo veci Radu (C-396/11, EU:C:2012:648, bod 60).

53 Pozri odôvodnenie 8 rámcového rozhodnutia 2002/584; rozsudok z 10. novembra 2016, Kovalkovas (C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, bod 47), a rozsudok OG a PI (bod 71).

*Uplatnenie v prejednávanej veci*

90. Aký je vplyv rozhodnutia Súdneho dvora vo veci OG a PI na spor vo veci samej?

91. Podľa môjho názoru sa rakúsky systém jasne líši od nemeckého systému, z ktorého vychádzal uvedený rozsudok a to v týchto podstatných veciach.[54]

92. Je pravda, že v hierarchii rakúskeho systému sú prokuratúry podriadené výkonnej moci. Podľa informácií poskytnutých v uznesení vnútroštátneho súdu sú totiž prokuratúry priamo podriadené vyšším prokuratúram a podliehajú ich pokynom; vyššie prokuratúry a generálny prokurátor sú zase podriadené spolkového ministrovi spravodlivosti.

93. Ako však uvádza samotný vnútroštátny súd, konanie, v ktorom sa vydáva európsky zatykač v Rakúsku, sa líši od okolností, ktoré viedli k vyhláseniu rozsudku vo veci OG a PI. Po prvé rakúsky systém upravuje schválenie európskeho zatykača súdom (ku ktorému v prejednávanej veci skutočne došlo). Po druhé toto súdne schválenie zahŕňa overenie rešpektovania kritérií zákonnosti a proporcionality (v súlade s § 5 ods. 1 a 2 StPO). Po tretie konanie, v ktorom dochádza k súdnemu schváleniu, je upravené zákonom; ak sú pre rozhodnutie o schválení zatykača nevyhnutné dodatočné vyšetrovacie úkony, konajúci súd môže nariadiť kriminálnej polícii, aby ich vykonala alebo vykonať vyšetrovanie *ex offo*.[55] Napokon po štvrté schválenie možno napadnúť na súde odvolaním podľa § 87 ods. 1 StPO[56]. Domnievam sa, že takéto odvolanie je prvkom, ktorý plne spĺňa požiadavky účinnej súdnej ochrany.

94. Okrem toho poznamenávam, že k súdnemu schváleniu dochádza predtým, ako rozhodnutie prokuratúry nadobudne svoje účinky.

95. S prihliadnutím na informácie poskytnuté v uznesení vnútroštátneho súdu, v písomných a ústnych pripomienkach rakúskej vlády, ako aj jej odpovede na otázky položené Súdnym dvorom na pojednávaní si myslím, že podľa rakúskej právnej úpravy sú vnútroštátne súdy povinné vykonať dôkladné a dôsledné preskúmanie každého zatykača, ktorý im je predložený a súvisiaceho trestného spisu. V tomto súdnom preskúmaní musia byť dodržané kritériá zákonnosti a proporcionality.

96. Keďže systém zavedený rámcovým rozhodnutím 2002/584 sa zakladá na vysokej miere dôvery medzi členskými štátmi, čo so sebou prináša domnienku, že každý členský štát rešpektuje práva zakotvené v Charte, myslím si, že *bez náležitého dôkazu opaku* nemožno spochybniť, že taký právny systém, ako je ten v prejednávanej veci, ktorý podmieňuje vydanie európskeho zatykača prokuratúrou *predchádzajúcim* súdnym preskúmaním, je v súlade s Chartou a uvedeným rámcovým rozhodnutím. Vyvrátenie tejto domnienky je možné iba na základe objektívnych, spoľahlivých, presných a náležite aktualizovaných informácií týkajúcich sa fungovania súdneho systému vydávajúceho členského štátu,[57] predstavujúcich takýto dôkaz opaku, informácií, ktoré v prejednávanej veci zjavne chýbajú.

97. Domnievam sa teda, že s prihliadnutím na informácie predložené na posúdenie Súdneho dvora, taký systém, aký je v súčasnosti platný v Rakúsku, je v súlade s požiadavkami stanovenými v článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584.

54 Pozri bod 58 a nasl. vyššie.

55 Pozri bod 13 vyššie.

56 Pozri bod 14 vyššie.

57 Pozri analogicky rozsudok z 25. júla 2018, Minister for Justice and Equality (Nedostatky súdneho systému) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, bod 61 a citovanú judikatúru).

98. Na záver uvádzam, že prináleží vnútroštátnemu súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti veci samej overil, či dotknutý systém vydávajúceho členského štátu obsahuje procesné záruky nevyhnutné na ochranu práva na obhajobu, ktoré má osoba, proti ktorej je vydaný európsky zatykač a na zabezpečenie preskúmania proporcionality tohto zatykača v súlade s požiadavkami stanovenými v článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia 2002/584. V takej veci, ako je vec sama, tento vnútroštátny systém musí obsahovať nasledujúce prvky: po prvé pôvodné rozhodnutie o vydaní európskeho zatykača musí byť preskúmateľné súdom v konaní, v rámci ktorého konajúci súd vykonáva dôsledné preskúmanie uvedeného rozhodnutia pred jeho schválením, po druhé k tomuto súdnemu preskúmaniu musí dôjsť predtým, ako uvedený zatykač nadobudne právne účinky, a po tretie schválenie európskeho zatykača (vyplývajúce z toho súdneho preskúmania) musí byť možné samo osebe napadnúť opravným prostriedkom.

## Návrh

99. S prihliadnutím na všetky predchádzajúce úvahy sa domnievam, že otázka, ktorú Súdnemu dvoru položil Kammergericht Berlin (Vyšší krajinský súd Berlín, Nemecko), si vyžaduje túto odpoveď:

Prináleží vnútroštátnemu súdu, aby vzhľadom na všetky okolnosti veci samej podľa článku 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi, zmeneného rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009 overil po prvé, či v prejednávanej veci vydal európsky zatykač súdny orgán, po druhé, či tento súdny orgán konal úplne nezávisle, a po tretie, či uvedený orgán posúdil zákonnosť a proporcionalitu rozhodnutia o vydaní takého zatykača.

V takej veci ako je vec sama sa na preukázanie, že systém vydávajúceho členského štátu spĺňa požiadavky účinnej súdnej ochrany, možno odvolať na tieto skutočnosti:

– pôvodné rozhodnutie o vydaní európskeho zatykača je preskúmateľné súdom v konaní, v rámci ktorého konajúci súd vykonáva dôsledné preskúmanie uvedeného rozhodnutia pred jeho schválením,

– k tomuto súdnemu preskúmaniu dochádza predtým, ako uvedený zatykač nadobudne právne účinky,

– schválenie európskeho zatykača (vyplývajúce z toho súdneho preskúmania) možno samo osebe napadnúť opravným prostriedkom.